

Neljapäev, 23. aprilli 2009.

Intelligentsete transpordisüsteemid maanteetranspordis ja liidesed teiste transpordiliikidega *I**

P6_TA(2009)0283

Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2009. aasta õigusloomega seotud resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse raamistik intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega (KOM(2008)0887 – C6-0512/2008 – 2008/0263(COD))

(2010/C 184 E/70)

(Kasotsustamismenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (KOM(2008)0887);
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikli 251 lõiget 2 ja artikli 71 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C6-0512/2008);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 51;
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni raportit (A6-0226/2009),
1. kiidab komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon kavatseb seda oluliselt muuta või selle teise tekstiga asendada;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

P6_TC1-COD(2008)0263

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. aprillil 2009. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/.../EÜ, millega kehtestatakse raamistik intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 71 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut ||,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides || asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa majanduse kasvu ja kodanike liikuvusvajadustega seotud maanteetranspordi kasv on nii maanteede infrastruktuuri ülekoormatuse ja energiatarbimise suurenemise kui ka keskkonna- ja sotsiaalprobleemide peamisi põhjusi.
- (2) Neid tähtsaid ülesandeid ei saa lahendada ainult traditsiooniliste meetmetega, sh eelkõige maanteetranspordi olemasoleva infrastruktuuri laiendamisega. Ühendusele sobivate lahenduste leidmisel on suur osa uuendustel.
- (3) **Intelligentsed transpordisüsteemid on tänapäevased rakendused, mille eesmärk on ilma tegelikku intelligentsust omamata osutada uuenduslikke transpordiliikide ja liikluse korraldamisega seotud teenuseid ning võimaldada erinevatel kasutajatel saada paremini teavet transpordivõrkude kohta ning kasutada neid ohutumalt, koordineeritumalt ja „targemalt“.**
- (4) Info- ja sidetehnoloogia rakendamine maanteetranspordisektoris ja selle liidestest teiste transpordiliikidega (intelligentsed transpordisüsteemid) aitab oluliselt kaasa maanteetranspordi keskkonnahoidlikkuse, tõhususe, sh energiatõhususe, ohutuse ja turvalisuse parandamisele ning reisijate ja kaupade liikuvusele, tagades samal ajal siseturu toimimise ning tugevama konkurentsivõime ja tööhõive kasvu.
- (5) **Mitmed tänapäevased rakendused ja ühenduse mehhanismid on töötatud välja niisuguste erinevate transpordiliikide nagu raudteetranspordi (ERTMS ja TAF-TSI), mere- ja siseveetranspordi (LRITS, SafeSeaNet, VTMS, RIS), õhustranspordi (SESAR) ja maismaatranspordi jaoks, näiteks kariloomade veo jaoks.**
- (6) Edasimineku info- ja sidetehnoloogia rakendamises teistes transpordiliikides peaks nüüd kajastuma maanteetranspordi arengus, pidades eelkõige silmas maanteetranspordi ja teiste transpordiliikide vahelise integreerumise parandamist selles valdkonnas.

⁽¹⁾ 13. mai 2009. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ ELT C ...

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2009. aasta seisukoht.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

- (7) Mõne liikmesriigi maanteetranspordisektoris on juba kasutusele võetud kõnealuste tehnoloogiate riigisisesed rakendused, kuid selline kasutuselevõtt jääb killustatuks ja kooskõlastamatuks ega suuda luua intelligentsete transpordisüsteemide teenuste osutamise geograafilist pidevust kogu ühenduses.
- (8) Intelligentsete transpordisüsteemide kooskõlastatud ja tõhusa kasutuselevõtu tagamiseks kogu ühenduses tuleks kehtestada ühised spetsifikatsioonid. Kõigepealt tuleks panna rõhku eelkõige neljale peamisele intelligentsete transpordisüsteemide väljatöötamise ja kasutuselevõtu valdkonnale.
- (9) Ühistes spetsifikatsioonides tuleks muu hulgas arvesse võtta ja ära kasutada selles valdkonnas eelkõige komisjoni poolt 2002. aasta aprillis käivitatud e-ohutuse algatuse raames⁽¹⁾ juba saadud kogemusi ja tulemusi. Komisjon lõi kõnealuse algatuse raames e-ohutuse foorumi, et edendada e-ohutuse süsteemide väljatöötamist, kasutuselevõttu ja kasutust toetavaid soovitusi ning jätkata nende rakendamist.
- (10) Käesolevas direktiivis sätestatud eeskirju ja menetlusi ei tuleks kohaldada selliste sõidukite suhtes, mida kasutatakse peamiselt nende ajaloolise huviväärtuse tõttu ja mille esmane registreerimine ja/või tüübikinnituse andmine ja/või kasutusse võtmine toimus enne käesoleva direktiivi ja selle rakendusmeetmete jõustumist.**
- (11) Intelligentsete transpordisüsteemid peaksid tuginema koostalitlusvõimelistele süsteemidele, mis põhinevad avatud ja avalikel standarditel, mis on mittediskrimineerivatel alustel avatud kõigile rakenduste ja teenuste pakujatele ja kasutajatele.
- (12) Tulevikus on vajalik tagada intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtuga kaasnevate eri transpordiliike ühendavate rakenduste ja teenuste koostalitlusvõime, ja kui see on asjakohane, intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste tagasiühilduvus.**
- (13) Intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste kasutuselevõtu ja kasutamisega kaasneb isikuandmete töötlemine. Selline töötlemine peab olema vastavuses ühenduse eeskirjadega, mis on muu hulgas sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivis 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivis 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris⁽³⁾.
- (14) Intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste ning eeskätt liiklus- ja reisisiteabe teenuste kasutuselevõtt ja kasutamine hõlmab liikmesriikide avalik-õiguslike asutuste dokumentide osaks oleva maantee-, liiklus- ja reisisiteabe töötlemist ja kasutamist. Kõnealusel töötlemisel ja kasutamisel tuleks järgida ühenduse eeskirju, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiivis 2003/98/EÜ avaliku sektori valduses oleva teabe taaskasutamise kohta⁽⁴⁾.
- (15) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2007/46/EÜ⁽⁵⁾ on kehtestatud raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse kohta, samal ajal kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2002/24/EÜ⁽⁶⁾ ja 2003/37/EÜ⁽⁷⁾ on käsitletud vastavalt kahe- või kolmerattaliste mootorsõidukite ning põllu- või metsamajanduslike traktorite, nende haagiste ja pukseeritavate vahetatavate masinate tüübikinnitust. Kuigi kõnealuste direktiivide sätetega reguleeritakse sõidukitesse paigaldatud intelligentsete transpordisüsteemidega seotud seadmeid, ei kohaldata neid maanteede infrastruktuuri intelligentsete transpordisüsteemide seadmete ja tarkvara suhtes, mida tuleks seega reguleerida liikmesriikide tüübikinnitussmenetlustega.

(1) http://www.esafetysupport.org/download/European_Commission/048-esafety.pdf.

(2) EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

(3) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

(4) ELT L 345, 31.12.2003, lk 90.

(5) ELT L 263, 9.10.2007, lk 1.

(6) EÜT L 124, 9.5.2002, lk 1.

(7) ELT L 171, 9.7.2003, lk 1.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

- (16) Intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste jaoks, mis vajavad täpseid ja tagatud aja ja asukoha määramise teenuseid, tuleks kasutada satelliidipõhiseid infrastruktuure või samaväärset täpsust võimaldavat tehnoloogiat ⁽¹⁾ **nagu eriotstarbelised lähitoimeseadmed**.
- (17) Peamistel sidusrühmadel, nagu intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujatel, intelligentsete transpordisüsteemide kasutajate ühendustel, transpordiettevõtjatel ja rajatiste käitajatel, tootjate esindajatel, sotsiaalpartneritel, kutseliitudel ja kohalikel omavalitsustel, peaks olema võimalus anda komisjonile nõu intelligentsete transpordisüsteemide ühenduses kasutusele võtmise äriliste ja tehniliste aspektide kohta.
- (18) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽²⁾.
- (19) Komisjonil peaks eelkõige olema volitus võtta vastu lisade muutmiseiga seotud meetmed ning meetmed, millega kehtestatakse üksikasjalikumad spetsifikatsioonid koostalitlusvõimeliste intelligentsete transpordisüsteemide väljatöötamiseks, rakendamiseks ja kasutamiseks. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda || uute vähemoluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrollliga regulatiivmenetlusele.
- (20) Tagamaks kooskõlastatud käsitust, peaks komisjon tagama käesoleva direktiiviga asutatava komitee ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/52/EÜ (ühenduse elektroonilise maanteemaksu koostalitlusvõime kohta) ⁽³⁾ asutatud komitee, nõukogu 20. detsembri 1985. aasta määrusega (EMÜ) nr 3821/85 (autovedudel kasutatavate sõidumeerikute kohta) ⁽⁴⁾ asutatud komitee, ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiivis 2007/46/EÜ (millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike kinnituse kohta) ⁽⁵⁾ osutatud komitee tegevuse kooskõla.
- (21) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt tagada koostalitlusvõimeliste intelligentsete transpordisüsteemide kooskõlastatud kasutuselevõtt ja kasutamine kogu ühenduses, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning käesoleva direktiivi ulatuse ja toime tõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus || võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Sisu ja kohaldamisala

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse raamistik intelligentsete transpordisüsteemide, **sealhulgas koostalitlusvõimeliste intelligentsete transpordisüsteemide**, kooskõlastatud ja sidusaks kasutuselevõtuks ja kasutamiseks ühenduses ja selleks vajalike spetsifikatsioonide väljatöötamiseks.

Käesolevat direktiivi kohaldatakse kõigi maanteetranspordi, **sealhulgas linnatranspordi** valdkonnas kasutatavate **reisijate, sõidukite ja infrastruktuuri** intelligentsete transpordisüsteemide ja nende koostoime suhtes ning liideste suhtes teiste transpordiliikidega.

Käesoleva direktiivi ja artiklis 4 osutatud meetmete kohaldamine ei mõjuta liikmesriikide poolt avaliku korra ja avaliku julgeoleku tagamiseks kehtestatud nõudeid.

⁽¹⁾ Vt nõukogu || määrus (EÜ) nr 1/2005 (ELT L 3, 5.1.2005, lk 1) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu || määrus (EÜ) nr 683/2008 (ELT L 196, 24.7.2008, lk 1).

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽³⁾ ELT L 166, 30.4.2004, lk 124.

⁽⁴⁾ EÜT L 370, 31.12.1985, lk 8.

⁽⁵⁾ ELT L 263, 9.10.2007, lk 1.

Neljapäev, 23. aprill 2009

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „intelligentsed transpordisüsteemid” – süsteemid, milles rakendatakse info- ja sidetehnoloogiat, et toetada maanteetransporti (sh infrastruktuur, sõidukid ja kasutajad), *liikluse korraldust* ja **liikuvuse juhtimist ning liidestada see teiste transpordiliikidega, sealhulgas multimodaalne koostalitusvõimeline piletimüük**;
- b) „koostalitusvõime” – süsteemide ja nende aluseks olevate äriprotsesside suutlikkus vahetada andmeid ning teavet ja jagada teadmisi;
- c) „intelligentsete transpordisüsteemide rakendus” – toimiv intelligentsete transpordisüsteemide rakendamise vahend;
- d) „intelligentsete transpordisüsteemide teenus” – intelligentsete transpordisüsteemide rakenduse kasutus selgelt määratletud organisatsioonilise ja toimimisraamistiku abil eesmärgiga kaasa aidata kasutusohutusele, -tõhususele, -mugavusele ja/või hõlbustada või toetada transpordi- ja reisitoiminguid;
- e) „intelligentsete transpordisüsteemide teenuse pakkuja” – avalik- või eraõiguslik intelligentsete transpordisüsteemide teenuse pakkuja;
- f) „intelligentsete transpordisüsteemide kasutaja” – intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste või teenuste kasutaja, sh *reisijad*, **vähem kaitstud liiklejad**, maanteetranspordi infrastruktuuri kasutajad ja sama valdkonna ettevõtjad, sõidukiparkide haldajad ja hädaabiteenuste pakkujad;
- g) „teisaldatav seade” – info- või sideseade, mille sõidukijuht võib sõidu ajaks sõidukisse kaasa võtta, näiteks mobiiltelefon, navigatsioonisüsteem või pihuarvuti;
- h) „platvorm” – intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste kasutuselevõttu, pakkumist ja kasutamist võimaldav funktsionaalne, tehniline ja operatsiooniline keskkond;
- i) „vähem kaitstud liiklejad” – motoriseerimata transpordi kasutajad, nagu jalakäijad ja jalgratturid, samuti mootorratturid ja puudega või piiratud liikumisvõimega isikud;
- j) „intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste miinimumtase” – algtasemel intelligentsete transpordisüsteemide rakendused ja teenused, mis on üleeuroopalise transpordivõrgu (TEN-T) asendamatud osad.

Artikkel 3

Intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtt

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et tagada **tõhusate ja** koostalitusvõimeliste intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste kooskõlastatud *kasutuselevõtt ning kasutamine* ühenduses.
2. **Võimaluse korral tagavad liikmesriigid intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste tagasiühilduvuse ühenduses.**
3. Eelkõige teevad liikmesriigid järgmist:
 - a) tagavad, et intelligentsete transpordisüsteemide kasutajatele ja intelligentsete transpordisüsteemide teenuse pakkujatele tehakse kättesaadavaks asjakohased usaldusväärsed ja regulaarselt ajakohastatavad maantee-transpordi andmed;

Neljapäev, 23. aprilli 2009

- b) tagavad, et eri piirkondades või eri liikmesriikides asuvad pädevad liiklusteabe- ja -korralduskeskused saavad vahetada maanteeliikluse ja reisiandmeid ning muud asjakohast teavet;
- c) **kasutavad intelligentseid transpordisüsteeme kõikide transpordiliikide ja nende vaheliste liideste puhul, tagades kõrge tasemel integratsiooni kõikide transpordiliikide vahel;**
- d) võtavad vajalikke meetmeid, et integreerida ohutuse ja turvalisusega seotud intelligentsete transpordisüsteemide sõidukitesse ja maanteede infrastruktuuri ning töötada välja ohutud inimene-masin liideseid, eelkõige teisaldatavate seadmete jaoks;
- e) võtavad vajalikke meetmeid eri intelligentsete transpordisüsteemide integreerimiseks, viies sõidukite ja maanteede infrastruktuuri vahelise teabevahetuse ja suhtluse ühtsele platvormile;
- f) **hoiduvad geograafilise killustatuse ja pidevusetuse tekitamisest.**

4. Intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste puhul, mis vajavad globaalseid, pidevaid, täpseid ja tagatud aja ja asukoha määramise teenuseid, kasutatakse satelliidipõhiseid infrastruktuure või samaväärset täpsust võimaldavat tehnoloogiat, **näiteks eriotstarbelisi lähitoimeseadmeid.**

5. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud meetmeid vastu võttes **nõuavad** liikmesriigid I lisas kehtestatud **põhimõtete järgimist.**

6. **Liikmesriigid arvestavad geograafiliselt eraldatud piirkondade morfoloogiliste iseärasustega ning vahemaadega, mis tuleb nendeni jõudmiseks läbida, tehes vajadusel erandi I lisas osutatud kulutõhususe põhimõttest.**

Artikkel 4

Spetsifikatsioonid

1. Komisjon määrab kindlaks spetsifikatsioonid intelligentsete transpordisüsteemide *kasutuselevõtuks* ja kasutamiseks järgmistes prioriteetsetes valdkondades:

- a) maantee-, liiklus- ja reisiandmete optimaalne kasutus;
- b) liikluse ja kaubaveo korraldusega seotud intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pidevus Euroopa transpordikoridorides ja linnastutes;
- c) liiklusohutus ja turvalisus;
- d) sõiduki integreerimine transpordi infrastruktuuri.

2. **Komisjon määratleb spetsifikatsioonid intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste miinimumtaseme kohustuslikuks kasutuselevõtuks ja kasutamiseks, eelkõige järgmistes valdkondades:**

- a) **reaalajas liiklus- ja reisiabeteenuste pakkumine kogu ELis;**
- b) **minimaalsete üldiste liiklusteabeteenuste tasuta pakkumisega seotud andmed ja kord;**
- c) **automaatse hädaabikõne (eCall) ühtlustatud kasutuselevõtt kogu Euroopas;**
- d) **asjakohased meetmed, millega tagatakse veoautodele ja tarbesõidukitele turvalised parkimiskohad ning telemaatikal põhinevad parkimis- ja ettetellimissüsteemid.**

Neljapäev, 23. aprilli 2009

3. Ühenduse kaasrahastatava üleeuroopalise maanteedevõrgu (TERN) ehitamise või hoolduse korral määratleb komisjon intelligentsete transpordisüsteemide vajalikuks kasutuselevõtuks ja kasutamiseks intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste miinimumtaseme ületavad spetsifikatsioonid.
4. Spetsifikatsioonid on kooskõlas I lisas kehtestatud põhimõtetega ja sisaldavad vähemalt II lisas sätestatud põhielemente.
5. Selleks et tagada koostalitlusvõime ja kohustuste õiglane jaotamine, täiendab komisjon vajaduse korral II lisas sätestatud põhielemente spetsifikatsioonidega intelligentsete transpordisüsteemide teenuste planeerimise, rakendamise ja tööks kasutamise kohta ning sätestab teenuste sisu ning teenusepakkujate kohustused.
6. Spetsifikatsioonid määravad samuti tingimused, mille alusel võivad liikmesriigid koostöös komisjoni niga kehtestada täiendavad eeskirjad selliste teenuste osutamiseks kogu oma territooriumil või mõnes selle piirkonnas.
7. Lõigetes 1 kuni 6 osutatud meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 9 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmeedetlusele.
8. Komisjon korraldab enne lõigetes 5 ja 6 osutatud spetsifikatsioonide vastuvõtmist asjakohase mõjuhindangu.
9. Täiendavad põhimõtted ja/või spetsifikatsioonide põhielemendid, mida ei ole käesolevas direktiivis ette nähtud, lisatakse I ja/või II lisse vastavalt EÜ asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetlusele.

Artikkel 5

Maanteed infrastruktuuriga seotud intelligentsete transpordisüsteemide seadmete ja tarkvara tüübikinnitus

1. Kui seda on vaja tõhususe, sh energiatõhususe, ohutuse või turvalisuse või keskkonnakaitse huvides, antakse direktiivide 2002/24/EÜ, 2003/37/EÜ ja 2007/46/EÜ kohaldamisalasse mittekuuluvatele intelligentsete transpordisüsteemide seadmetele ja tarkvararakendustele enne kasutuselevõttu tüübikinnitus.
2. Lõikes 1 osutatud intelligentsete transpordisüsteemide seadmete ja tarkvararakenduste kohta esitatakse käesoleva direktiivi kohaste intelligentsete transpordisüsteemide seadmete ja tarkvararakenduste tüübikinnituse eest vastutavatele siseriiklikele asutustele asjakohased vastutuse spetsifikatsioonid.
3. Liikmesriigid teatavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavate intelligentsete transpordisüsteemide seadmete ja tarkvararakenduste tüübikinnituse eest, sealhulgas intelligentsete transpordisüsteemide tarkvararakenduste tarnijate akrediteerimise eest vastutavad siseriiklikud asutused. Komisjon edastab selle teabe teistele liikmesriikidele.
4. Kõik liikmesriigid tunnustavad teiste liikmesriikide lõikes 3 osutatud siseriiklike asutuste väljastatud tüübikinnitusi.
5. Intelligentsete transpordisüsteemide seadmeid ja tarkvara võib turule viia ja kasutusele võtta ainult siis, kui need asjakohasel paigaldamisel, hooldamisel ja sihtotstarbelisel kasutamisel ei ohusta inimeste tervist ja turvalisust ega keskkonda ja teataval juhtudel vara vastavalt asjakohastele ühenduse õigusaktidele.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

6. *Intelligentsete transpordisüsteemide seadmeid ja tarkvara loetakse vastavaks kooskõlas artikliga 4 vastuvõetud spetsifikatsioonidele, kui need vastavad olemasolu korral asjakohastele riiklikele või Euroopa standarditele vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivile 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord ⁽¹⁾.*

Artikkel 6

Tehniliste standardite ja normide komitee

Kui liikmesriik või komisjon leiab, et artikli 5 lõikes 6 osutatud standardid ei vasta täielikult artiklis 4 osutatud vastuvõetud spetsifikatsioonidele, teatab asjaomane liikmesriik või komisjon sellest koos põhjendustega direktiivi 98/34/EÜ artikli 5 alusel moodustatud alalisele komiteele. Komitee esitab kiirendatud korras oma arvamuse.

Komitee arvamust arvesse võttes teatab komisjon liikmesriikidele, kas kõnealused standardid tuleks käesoleva direktiivi artiklis 5 osutatud teatistest kõrvaldada või mitte.

Artikkel 7

Eraelu puutumatumust, turvalisust ja teabe taaskasutamist käsitlevad eeskirjad

1. Liikmesriigid tagavad, et intelligentsete transpordisüsteemide toimimiseks vajalikke isikuandmeid **kogutakse, säilitatakse ja** töödeldakse vastavalt ühenduse eeskirjadele, mis kaitsevad üksikisikute vabadusi ja põhiõigusi, eelkõige vastavalt direktiividele 95/46/EÜ ja 2002/58/EÜ.
2. *Eraelu puutumatumuse kaitse tagamiseks toetatakse intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste kasutamisel ja/või teenuste osutamisel anonüümsete andmete kasutamist, kui see on asjakohane.*
3. *Isikuandmeid töödeldakse ainult siis, kui see on vajalik intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste toimimiseks ja/või teenuste osutamiseks.*
4. *Direktiivi 95/46/EÜ artiklis 8 osutatud eriliste andmekategooriate puhul võib andmeid töödelda ainult siis, kui andmesubjekt on andnud selliste andmete töötlemiseks teadlikult selgesõnalise loa.*
5. Liikmesriigid tagavad **■**, et intelligentsete transpordisüsteemide andmeid ja salvestusi kaitstakse väärkasutuse, sh loata juurdepääsu, muutmise või kadumise eest **ning neid ei tohi kasutada käesolevas direktiivis ettenähtust erineval viisil.**
6. Kohaldatakse direktiivi 2003/98/EÜ **||**.

Artikkel 8

Programmitöö

1. *Komisjon valmistab II lisas sätestatud põhielementide alusel ette iga-aastase töökava, tehes seda esimest korda hiljemalt ... (*)*.

⁽¹⁾ EÜT L 204, 21.7.1998, lk 37.

(*) Kolm kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

2. Komisjon võtab arvesse ühenduse teiste õigusaktide alusel asutatud intelligentsete transpordisüsteemide erinevate valdkondadega seotud komiteede, sealhulgas artiklis 10 osutatud Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide nõuanderühma töö tulemusi.

3. Komisjon tagab tihedas koostöös liikmesriikidega intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtu üldise kooskõla ja vastastikuse täiendavuse muude asjaomaste ühenduse poliitikavaldkondade, programmide ja meetmetega.

4. Komisjon teeb I ja II lisas esitatud sätete osas aktiivset koostööd Euroopa ja rahvusvaheliste standardiasutustega.

5. Komisjon teeb järgmisi toiminguid vastavalt artikli 9 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele:

a) iga-aastase töökava vastuvõtmine ja muutmine;

b) rahvusvahelise koostöö esmatähtsate valdkondade määramine.

Iga-aastane töökava ja rahvusvahelise koostöö esmatähtsad valdkonnad avaldatakse Euroopa Liidu Teatajas.

6. Komisjon võtab vastavalt artikli 9 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele hiljemalt ... (*) vastu tööprogrammi II lisas sätestatud põhielementide rakendamise eesmärkide ja tähtaegadega.

Artikkel 9

Komitee

1. Komisjoni abistab Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide komitee ||, mis koosneb liikmeriikide esindajatest ja mille eesistujaks on komisjoni esindaja.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 10

Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide nõuanderühm

1. Komisjon asutab Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide nõuanderühma, et see annaks talle nõu intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtu ja kasutamise äriliste ja tehniliste aspektide kohta *kogu ühenduses*. Nõuanderühm moodustatakse asjakohaste intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujate, kasutajate ühenduste, transpordiettevõtjate ja rajatiste käitajate, tootjate, sotsiaalpartnerite, kutseliitude, kohalike omavalitsuste ja teiste asjakohaste foorumite kõrgetasemelistest esindajatest.

2. Komisjon tagab, et Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide nõuanderühma esindajad on pädevad ning et nõuanderühma kuulub piisavalt nende tööstusharude ja nende kasutajate esindajaid, keda võivad mõjutada need meetmed, mille osas komisjon võib vastavalt käesolevale direktiivile ettepaneku teha.

(*) Kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

3. **Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide nõuanderühmal palutakse esitada tehniline arvamus artiklis 4 osutatud spetsifikatsioonide kavandamise kohta.**

4. **Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide nõuanderühma tegevus on läbipaistev.**

Artikkel 11

Aruandlus

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt ... (*) üksikasjaliku aruande artikli 4 lõikes 1 sätestatud prioriteetsete valdkondadega seotud siseriiklike meetmete ja projektide kohta, mis sisaldab vähemalt III lisas sätestatud teavet.
2. Liikmesriigid esitavad komisjonile hiljemalt ... (**) intelligentsete transpordisüsteemidega seotud siseriiklike meetmete kavade järgmiseks viieks aastaks, mis sisaldavad vähemalt III lisas sätestatud teavet.
3. Pärast seda esitavad liikmesriigid kord aastas aruande kõnealuste kavade rakendamise edenemise kohta.
4. Komisjon esitab iga kuue kuu järel aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule **käesoleva direktiivi rakendamisel saavutatud edusammude kohta, millega kaasneb analüüs I ja II lisas sätestatud eeskirjade toimimise kohta, ning hindab vajadust käesoleva direktiivi muutmiseks.**

Eelkõige esitab komisjon iga kuue kuu järel aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule rahastamise seisu kohta ning komisjon teeb vajadusel ettepaneku intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste miinimumtaseme rakendamise rahastamise kohta.

Artikkel 12

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ... (**). Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid || need *normid* vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud peamiste siseriiklike õigusnormide teksti.

Artikkel 13

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

(*) Kuus kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(**) Kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

(***) 12 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

Artikkel 14

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

||,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I LISA

ARTIKLIS 3 OSUTATUD INTELLIGENTSETE TRANSPORDISÜSTEEMIDE KASUTUSELEVÕTMISE PÕHIMÕTTED

Intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste valimisel ja kasutuselevõtul tuleb lähtuda konkreetsetest vajadustest ning järgida järgmisi põhimõtteid:

- a) mõjus – suutlikkus anda Euroopa maanteetranspordi mõjutavate peamiste probleemide lahendamisel konkreetseid tulemusi (*näiteks ülekoormatuse leevendamine, heidete vähendamine, energiatõhususe suurendamine, suurema ohutuse ja turvalisuse saavutamine ja vähem kaitstud liiklejate küsimustega tegelemine*);
- b) kulutõhusus – kulude ja tulemuste suhe eesmärkide täidetuse seisukohast;
- c) geograafiline pidevus – suutlikkus tagada sujuvaid teenuseid kogu ühenduses *ja selle välispiiridel*, eelkõige üleeuroopalises transpordivõrgus;
- d) koostalitlusvõime – süsteemide suutlikkus vahetada andmeid ning võimaldada teabe vahetamist ja teadmiste jagamist;
- e) valmidusaste – väljatöötatuse tase;
- f) *ühendveod – kaubaveo ülekandmine maanteelt lähimeresõidule, raudteele, siseveeteedele või transpordiliikide kombinatsioonile, mille korral on maanteeveod võimalikult tõhusad.*

Neljapäev, 23. aprill 2009

II LISA

ARTIKLIS 4 OSUTATUD SPETSIFIKATSIOONIDE PÕHIELEMENDID

1. Maantee-, liiklus- ja reisiandmete optimaalne kasutus

Maantee-, liiklus- ja reisiandmete optimaalse kasutuse spetsifikatsioonid sisaldavad järgmist:

- a) *intelligentsete* transpordisüsteemide kasutajatele reaajas liiklus- ja reisiabe täpsuse ja piiriülese kättesaadavuse tagamise nõuded, eelkõige:
- täpsete reaajas edastatavate avalike maantee- ja liiklusandmete kättesaadavus, mida kasutatakse reaajas liiklus- ja reisiabe edastamiseks intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujatele;
 - asjaomaste riigiasutuste ja sidusrühmade ning asjaomaste intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujate vahelise elektroonilise piiriülese teabevahetuse hõlbustamine;
 - asjaomaste riigiasutuste ja sidusrühmade poolt reaajas edastatava liiklus- ja reisiabe jaoks kasutatavate avalike maantee- ja liiklusandmete õigeaegne ajakohastamine;
 - reaajas edastatava liiklus- ja reisiabe õigeaegne ajakohastamine intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujate poolt;
- b) *nõuded* maantee- ja liiklusandmete kogumiseks asjaomaste riigiasutuste poolt (*näiteks* liiklusskeemid, liikluseeskirjad ja soovitatavad marsruudid, eelkõige raskeveokite jaoks) ning nende edastamiseks intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujatele, eelkõige:
- asjaomaste riigiasutuste kogutud avalike maantee- ja liiklusandmete (*sh näiteks* liiklusskeemid, liikluseeskirjad ja soovitatavad marsruudid) kättesaadavus intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujatele;
 - asjaomaste riigiasutuste ja intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujate vahelise elektroonilise teabevahetuse hõlbustamine;
 - avalike maantee- ja liiklusandmete (*sh nt* liikluse ringluse kavad, liikluseeskirjad ja soovitatavad marsruudid) õigeaegne ajakohastamine asjaomaste riigiasutuste poolt;
 - kõnealuseid avalikke maantee- ja liiklusandmeid kasutavate intelligentsete transpordisüsteemide teenuste ja rakenduste õigeaegne ajakohastamine intelligentsete transpordisüsteemide teenuste pakkujate poolt;
- c) *nõuded* digitaalkaartide jaoks kasutatavate avalike maantee- ja liiklusandmete täpsuse ja kättesaadavuse tagamiseks digitaalkaartide tootjate ja teenusepakkujate jaoks, eelkõige:
- digitaalkaartide jaoks kasutatavate avalike maantee- ja liiklusandmete kättesaadavus digitaalkaartide tootjate ja teenusepakkujatele;
 - asjaomaste riigiasutuste ja sidusrühmade ning asjaomaste digitaalkaartide tootjate ja teenusepakkujate vahelise elektroonilise teabevahetuse hõlbustamine;
 - digitaalkaartide jaoks kasutatavate avalike maantee- ja liiklusandmete õigeaegne ajakohastamine asjaomaste riigiasutuste ja sidusrühmade poolt;
 - digitaalkaartide õigeaegne ajakohastamine digitaalkaartide tootjate ja teenusepakkujate poolt;
- d) *miinimumnõuded* „universaalsete liiklusteade” tasuta edastamiseks kõigile liiklejatele, samuti nende sisu kohta, eelkõige:
- ohutusega seotud liiklussündmuste standardloetelu („universaalsed liiklusteadet”) kasutamine, mida tuleks intelligentsete transpordisüsteemide kasutajatele edastada tasuta;
 - „universaalsete liiklusteade” vastavus intelligentsete transpordisüsteemide reaajas liiklus- ja reisiabe pakku- mise teenustele ja kõnealuste teadete integreerimine neisse.

Neljapäev, 23. aprill 2009

2. Liikluse ja kaubaveo korraldusega seotud intelligentsete transpordisüsteemide teenuste osutamise pidevus Euroopa transpordikoridorides ja linnastutes

Spetsifikatsioonid liikluse ja kaubaveo korralduse teenuste osutamise pidevuse ja koostalitlusvõime kohta Euroopa transpordikoridorides ja linnastutes sisaldavad järgmist:

- a) *minimaalsed/vajalikud* nõuded intelligentsete transpordisüsteemide kauba- ja reisijateveo teenuste osutamise pidevuseks transpordikoridorides ja eri transpordiliikide vahel, eelkõige:

— liiklusandmete ja -teabe elektroonilise piiriülese, piirkondadevahelise või linnasisese ja linnadevahelise vahetuse hõlbustamine asjaomaste liiklusteabe- või -korralduskeskuste vahel;

— standarditud teabevoogude või liiklusliideste kasutamine asjaomaste liiklusteabe- või -korralduskeskuste vahel;

- b) *vajalikud* meetmed uuenduslike intelligentsete transpordisüsteemide tehnoloogiate (raadiosagedustuvastuse seadmed, **eriotstarbelised lähitoimeseadmed** või Galileo/Egnos) kasutamiseks kaubaveo logistikas (e-kaubaveod) kasutatavate intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste (eelkõige kaubasaadetise jälgimine selle teekonna jooksul, samuti transpordiliigiti) realiseerimisel, eelkõige:

— asjakohaste intelligentsete transpordisüsteemide tehnoloogiate kättesaadavus ja kasutamine intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste arendajate poolt;

— asukoha määramise tulemuste integreerimine (raadiosagedustuvastuse, **eriotstarbeliste lähitoimeseadmete** ja/või Galileo/EGNOS abil) liikluse korraldamise vahenditesse ja keskustesse;

- c) *vajalikud* meetmed, et töötada välja intelligentsete transpordisüsteemide struktuur linnalise liikumiskeskonna jaoks, sh integreeritud ja eri transpordiliike ühendav lähenemisviis reisi kavandamisele, transpordivajadustele ja liikluse korraldamisele, eelkõige:

— ühistranspordi, reisikavandamise, transpordivajaduste, liiklusandmete ja parkimisandmete kättesaadavus linnade juhtimiskeskustele;

— linna eri ühiskondliku või eratranspordi juhtimise keskuste vahelise elektroonilise andmevahetuse hõlbustamine üle kõigi võimalike transpordiliikide;

— kõigi asjakohaste andmete ja kogu asjakohase teabe integreerimine ühtsesse struktuuri;

- d) **vajalike meetmete määratlemine, et tagada intelligentsete transpordisüsteemide sujuvad teenused ühenduses ja selle välispiiridel.**

3. Liiklusohutus ja turvalisus

Liiklusohutuse ja turvalisusega seotud intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste spetsifikatsioonid sisaldavad järgmist:

- a) *vajalikud* meetmed üleeuroopalise automaatse hädaabikõne (eCall) ühtlustatud *kasutuselevõtuks*, sealhulgas:

— vajalike vahetatavate sõidukisestest intelligentsete transpordisüsteemide andmete kättesaadavus;

— vajalike seadmete kättesaadavus sõidukite saadetud andmeid vastu võtvates maanteede infrastruktuuri (pääste-) keskustes (riikide häirekeskused);

— sõidukite ja maanteede infrastruktuuri (pääste-) keskuste (riikide häirekeskused) vahelise elektroonilise andmevahetuse hõlbustamine;

- b) *vajalikud* meetmed, et tagada liiklejate ohutus seoses sõidukisese inimene-masin liidese ja teisaldatavate seadmete kasutamisega, samuti sõidukisese side turvalisus;

- c) **meetmete määratlemine, et tagada vähem kaitstud liiklejate ohutus teenuse osutajate ja kasutajate jaoks ette nähtud liikuvuse juhtimise süsteemide kasutamisega, pidades silmas kõrgetasemeliste juhiabisüsteemide (ADAS) kasutuselevõttu ning inimene-masin liideseid;**

- d) *vajalikud* meetmed, et tagada kõigi intelligentsete transpordisüsteemide puhul vähem kaitstud liiklejate ohutus ja mugavus;

Neljapäev, 23. aprill 2009

- e) *vajalikud* meetmed, et pakkuda veoautodele ja tarbesõidukitele turvalisi parkimiskohti ning intelligentsetel transpordisüsteemidel põhinevaid parkimis- ja etetellimissüsteeme, eelkõige:
- piisavate parkimisrajatiste olemasolu;
 - maanteeäärse parkimise teabe kättesaadavus kasutajatele;
 - maanteeäärsete parkimiskohtade, -keskuste ja sõidukite vahelise elektroonilise andmevahetuse hõlbustamine;
 - asjakohaste intelligentsete transpordisüsteemide tehnoloogiate integreerimine nii sõidukitesse kui ka maanteeäärsetesse parkimisrajatistesse, et ajakohastada etetellimiseks kasutatavat teavet vabade parkimiskohtade kohta.

4. Sõiduki integreerimine transpordi infrastruktuuri

Intelligentsete transpordisüsteemide spetsifikatsioonid sõiduki integreerimiseks transpordi infrastruktuuri sisaldavad järgmist:

- a) *vajalikud* meetmed mitmesuguste intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste integreerimiseks avatud sõidukisisesesse platvormi, mis põhinevad eelkõige järgmisel:
- olemasolevate või kavandatavate intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste funktsionaalsete nõuete kindlakstegemine;
 - avatud süsteemi arhitektuuri määratlemine, mis tagab koostalitlusvõime/ühenduvuse infrastruktuurisüsteemide ja -rajatistega;
 - tulevaste uute või uuendatud intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste integreerimine avatud sõidukisisesesse platvormi isehäälestuvatena;
 - *standardimisprotsesside* kasutamine struktuuri ning avatud sõidukisisesete spetsifikatsioonide kasutuselevõtuks;
- b) *vajalikud* meetmed, et arendada edasi koostöösüsteemide (sõidukite infrastruktuuri süsteemide) väljatöötamist ja rakendamist, eelkõige:
- sõiduki ja sõiduki||, sõiduki ja infrastruktuuri|| ning infrastruktuuri ja infrastruktuuri|| vahelise andme- ja teabevahetuse hõlbustamine;
 - asjakohaste vahetatavate andmete või asjakohase vahetatava teabe kättesaadavus asjaomastele pooltele (sõiduk või maantee infrastruktuur);
 - standardse sõnumivormingu kasutamine kõnealusel sõiduki ja infrastruktuuri vahelises andmevahetuses;
 - sideinfrastruktuuri kindlaksmääramine sõiduki ja sõiduki, sõiduki ja infrastruktuuri ning infrastruktuuri ja infrastruktuuri vahelise andme- ja teabevahetuse jaoks;
 - ***inimene-masin liidese reguleeriva raamistiku määratlus, et lahendada vastutuse küsimusi ja kohendada intelligentsete transpordisüsteemide funktsionaalse ohutuse elemente usaldusväärsemalt inimekäitumisega;***
 - standardimisprotsesside kasutamine vastavate struktuuride kasutuselevõtuks.

Neljapäev, 23. aprilli 2009

III LISA

SUUNISED ARTIKLIS 11 OSUTATUD ARUANNETE SISU KOHTA, MIS KÄSITLEVAD INTELLIGENTSETE
TRANSPORDISÜSTEEMIDEGA SEOTUD SISERIIKLIKKE MEETMEID 11

1. Artikli 4 lõikes 1 kehtestatud prioriteetseid valdkondi käsitlevad aruanded, mida liikmesriigid esitavad vastavalt artiklile 11, hõlmavad riigi tasandit. Vajaduse korral võib neid siiski laiendada piirkondlikule ja/või valitud kohalikule tasandile.
 2. Artikli 11 lõike 1 kohaselt esitatav aruanne sisaldab vähemalt järgmist teavet:
 - a) kehtiv riiklik intelligentsete transpordisüsteemide strateegia;
 - b) selle eesmärgid ja selle aluseks olevad põhimõtted;
 - c) intelligentsete transpordisüsteemide olukorra ja raamtingimuste lühikirjeldus;
 - d) käimasolevate tegevuste ja seonduvate meetmete prioriteetsed valdkonnad;
 - e) selgitus selle kohta, kuidas kõnealune strateegia ning kõnealused tegevused ja meetmed toetavad intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste kooskõlastatud ja koostalitlusvõimelist kasutuselevõttu ning teenuste osutamise pidevust ühenduses (vt artikli 4 lõige 1).
 3. Artikli 11 lõike 2 kohaselt esitatav aruanne sisaldab vähemalt järgmist teavet:
 - a) riiklik intelligentsete transpordisüsteemide strateegia, sh selle eesmärgid;
 - b) intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtu ja raamtingimuste üksikasjalik kirjeldus;
 - c) tegevuste ja meetmete kavandatavad prioriteetsed valdkonnad, sh selgitus selle kohta, kuidas need lahendavad artikli 4 lõikes 1 sätestatud prioriteetsete valdkondadega seotud probleeme;
 - d) käimasolevate ja kavandatavate tegevuste üksikasjalik kirjeldus seoses järgmisega:
 - õigusaktid,
 - ressursid,
 - konsulteerimine ja aktiivsed sidusrühmad,
 - vahe-eesmärgid,
 - järelevalve.
-